

Kaptanın Seyir Defteri

Uzay gemimiz Venüs'e doğru yaklaşıyor. Ancak, bu gezegen hiç de konuksever değil. O nedenle yüzeyine inemeyeceğiz. Ancak, yoğun bulutlarının arasında seyrederken, Venüs'ün nasıl bir gezegen olduğunu göreceğiz.

Venüs, adını Romalılar'ın aşk ve güzellik tanrıçasından almış. Bunu gökyüzündeki parlaklığına borçlu. Bu sıralar Güneş batıktan sonra batıya doğru bakacak olursanız onu görebilirsiniz. Saçtığı ışıkla, öteki tüm gezegenleri ve yıldızları gölgede bırakıyor. Bu bakımdan düşününce, adını hak ettiği düşünülebilir.

Ancak, Romalıların bilmediği bir şey vardı: Venüs, Güneş Sistemi'ndeki gezegenler içinde en zorlu koşullara sahip gezegendi. Bu, ancak 1960'lardan başlayarak gezegene gönderilen uzay araçlarının gönderdiği verilerden anlaşıldı. O zamana değin Venüs, hakkında fazla bir şey bilinmiyordu.

Venüs, gezegenimize hem boyut hem de kütle bakımından en çok benzeyen gezegen. Venüs'ün çapı, gezegenimizinin %95'i, kütlesi de %80'i kadar. Jeolojik içyapısı da Yer'inkiyle benzerlik gösteriyor. Ne var ki, atmosferindeki koşullar onu Güneş sisteminin en zorlu koşullara sahip gezegeni yapıyor. Atmosferin ana bileşeni olan karbon dioksit, Güneş'ten gelen ışınımı tutarak, çok güçlü bir sera etkisi yaratıyor. Bu nedenle gezegenin yüzey sıcaklığı yer yer 480°C'ye kadar çıkabiliyor. Kalın bulut katmanlarındaki sülfürik asit damlacıkları, saatte 380 km hızla esen rüzgârlarla gezegenin her yanına taşıyor. Atmosfer basıncıysa Yer'inin yaklaşık 90 katı civarında.

Bu özelliklerinden dolayı, bu gezegenin hiçbir canlı türü için yaşanılabilir bir yer olmadığı düşünülüyor. Hatta, uzay giysileri giymiş bir astronotun bile bu gezegenin yüzeyinde

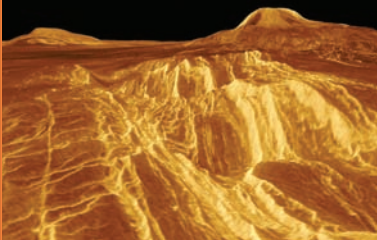
dolaşması olası değil. Yeryüzünde böyle bir basınca, ancak okyanusların 1 km altına inildiğinde ulaşılabilir. Yeryüzünde, bu derinliğe inebilen insanlı araçlar yapılıyor. Ancak, bu basınca dayanabilecek insanlı denizaltıların çok dayanıklı yapıda olması gerekiyor. Bir uzay giysisinin bu basınca dayanması bu günkü koşullarda olası değil.

Venüs yüzeyinin yaklaşık %90'ı bir tür volkanik kaya olan bazalttan oluşuyor. Gezegen, volkanik bakımdan çok etkin olduğu için yüzeyin genç kayalardan oluştuğu düşünülüyor. Sülfürik asit yağmurları nedeniyle, yüzeyde önemli ölçüde erozyon meydana geliyor.

Tüm bu koşullar bir yana, yakın olması yanında, Venüs'ün gezegenimizden bu kadar parlak görünmesinin sorumlusu da yoğun bulutlar. Bulutlar bir yandan sera etkisine yol açarken, bir yandan da görünür ışığın önemli bölümünü yansıtıyorlar. Yer'e yakınlığını da düşünürsek, oradan görülebilen en parlak gezegen olması doğal.

Venüs'ün ilginç bir özelliği de, çok yavaş dönmesi. Yaklaşık 243 Yer günüyle Güneş sisteminde dönme süresi en uzun olan gezegen. Üstelik tüm öteki gezegenlere göre ters yönde dönüyor. Yani gezegen yaşanabilir bir yer olsaydı, yüzeyinde bulunan biri Venüs'te Güneş'in batıdan doğup doğudan battığını görecekti.

Alp Akoğlu

Venüs yüzeyinin radar kullanılarak oluşturulmuş görüntüsü.

Venüs'te bulutların altının radar görüntüsü.